

Prepis podcastu ÚDZS – Zdravotnícky kód nie je len číslo

00:00:18 Jingle

Počúvate podcast Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Vaše zdravie pod dohľadom.

00:00:32 Monika Beťková

Dobrý deň, ozývame sa znova. Moje meno je Monika Beťková a aj dnes vás budem sprevádzať našou reláciou. Mojim dnešným hosťom je Drahomír Kollár, vedúci oddelenia správy kódov. Dobrý deň.

00:00:44 Drahomír Kollár

Dobrý deň.

00:00:44 Monika Beťková

Oddelenie správy kódov, znie to trošku tajomne, ale dúfam, že naši poslucháči nebudú sklamaní, ak poviem, že sa nebudeme baviť o tajomných šifrách ako ich poznáme z románu či filmu Da Vinciho kód. Naše úradné kódovanie je prosté a nie je za ním žiadna mágia. Pán Kollár, takže úplne na začiatok základné otázky. Čo všetko úrad kóduje? Podľa akých princípov a na čo sa kódy využívajú? Inými slovami, aké je ich využitie v praxi?

00:01:16 Drahomír Kollár

Z platnej právnej úpravy vyplýva, že úrad prideluje, pozastavuje platnosť, ukončuje pozastavenie platnosti a ukončuje platnosť číselného kódu zdravotníckeho pracovníka, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a zariadenia sociálnej pomoci. Najčastejšie môžeme s týmito číselnými kódmi prísť do kontaktu na pečiatkach lekárov, napríklad na recepte, i keď už teraz menej často, keďže sa využívajú e-recepty alebo na výmenných lístkoch od všeobecného lekára na vyšetrenie u špecialistu.

00:01:46 Monika Beťková

Kto je vlastne zdravotnícky pracovník alebo poskytovateľ zdravotnej starostlivosti a zariadenia sociálnej pomoci?

00:01:53 Drahomír Kollár

Zdravotnícky pracovník je v podstate fyzická osoba vykonávajúca zdravotnícke povolanie ako lekár, zubný lekár, farmaceut, sestra, pôrodná asistentka alebo fyzioterapeut. Zdravotnícky pracovník je však aj fyzická osoba, ktorá vykonáva povolanie ako logopéd, psychológ, liečebný pedagóg, fyzik alebo laboratórny

diagnostik. Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti môže byť fyzická osoba, podnikateľ alebo inak povedané samostatne zárobkovo činná osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť buď na základe živnostenského oprávnenia alebo na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Povolenie na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení vydávajú príslušné povoľovacie orgány, ktorými sú samosprávne kraje. Tam je to v rámci preneseného výkonu štátnej správy, ktorých máme 8 a Ministerstvo zdravotníctva. Samosprávne kraje vydávajú povolenie napríklad na prevádzkovanie všeobecnej a špecializovanej ambulancie, zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, polikliniky alebo aj mobilného hospicu. Naopak Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydáva povolenie napríklad na prevádzkovanie špecializovanej nemocnice, ambulancie záchranej zdravotnej služby, tkanivového zariadenia alebo detenčného ústavu, respektíve detenčného ústavu pre mladistvých. Na konanie vo veciach, v ktorých rozhodovanie patrí do pôsobnosti samosprávneho kraja, je miestny príslušný samosprávny kraj podľa miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia. Uvediem príklad. Ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je napríklad právnická osoba so sídlom v Bratislave, ale zdravotnícke zariadenie. Ambulanciu bude prevádzkovať v Trnave, tak miestne príslušným orgánom na vydanie povolenia bude trnavský samosprávny kraj. Ak je však na vydanie povolenia príslušný viac ako 1 samosprávny kraj, povolenie vydáva vždy Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Tu môžem opäť uviesť príklad, ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je právnická osoba so sídlom v Bratislave, ktorá bude ale prevádzkovať zdravotnícke zariadenie, napríklad ambulancie jednu v Trnave a druhú v Košiciach, tak miestne príslušným orgánom na vydanie povolenia bude Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Ďalej tu máme živnostenské oprávnenie, ktoré vydáva príslušný okresný úrad v sídle kraja podľa miesta podnikania fyzickej osoby, podnikateľa alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo podľa sídla právnickej osoby a na účel pridelenia číselného kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti sa týka len zdravotníckych zariadení v odbornom zameraní očná optika a zubná technika. A nakoniec tu máme samostatnú zdravotnícku prax, ktorú môžu vykonávať len zdravotnícki pracovníci v povolani lekárskeho, zubného lekára, sestry, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ a sanitár. Na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje vždy licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Poznáme ju ako licenciu L1, ktorú vždy vydáva príslušná stavovská organizácia, čiže komora. Napríklad v prípade lekára je to Slovenská lekárska komora. V prípade logopéda je to slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov. Tu treba zdôrazniť, že samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti na základe povolenia buď od príslušného samosprávneho kraja alebo z Ministerstva

zdravotníctva. A nakoniec tu máme zariadenia sociálnej pomoci. V našom prípade ide vždy o zariadenia sociálnej pomoci, ktoré poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť a sú to jednak zariadenia sociálnych služieb, kam zaraďujeme napríklad zariadenie opatrovateľskej služby alebo domov sociálnych služieb a jednak sú to zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a to je vždy v centre pre deti a rodiny. Tieto zariadenia nie sú poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti podľa zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

00:05:52 Monika Beťková

Ďakujeme za vysvetlenie. Kedy prideliujeme číselné kódy zdravotníckym pracovníkom, poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zariadeniam sociálnej pomoci? Kedy nastanú teda tie situácie?

00:06:04 Drahomír Kollár

Áno, tu treba povedať, že napríklad zdravotníckemu pracovníkovi, ktorý nepotrebuje k výkonu svojho zdravotníckeho povolania číselný kód zdravotníckeho pracovníka sa číselný kód zdravotníckeho pracovníka neprideliuje. Najčastejšie teda prideliujeme číselné kódy lekárom, zubným lekárom, sestram, fyzioterapeutom, dentálnym hygieničkám, psychológom a logopédom. Číselný kód zdravotníckeho pracovníka predstavuje vlastne získanú odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností. Tu vlastne môžeme povedať, že ide o ukončenie vysokoškolského, respektíve stredoškolského vzdelania. Ďalej odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností, tu hovoríme o špecializácii v minulosti označovanej ako atestácia. Napríklad u lekára je to získanie špecializácie v špecializačnom odbore pediatria, vnútorné lekárstvo, neurológia, alebo u zubného lekára získanie špecializácie v špecializačnom odbore čelustná ortopédia a maxilofaciálna chirurgia a odbornú spôsobilosť na výkon certifikovaných pracovných činností, teda získanie certifikátu v minulosti označovaného ako nadstavbová atestácia. A tu tiež uvediem príklad, napríklad u lekára získanie certifikovanej pracovnej činnosti dorastové lekárstvo alebo u zubného lekára, získanie certifikovanej pracovnej činnosti v odbore dentoalveolárna chirurgia a to v jednotlivých zdravotníckych povolaniach.

00:07:30 Monika Beťková

Už ste to naznačili, ale spýtam sa priamo. Ako vyzerá taký číselný kód a aké informácie obsahuje?

00:07:37 Drahomír Kollár

Číselný kód zdravotníckeho pracovníka je vyjadrený vlastne 9 znakovým alfanumerickým reťazcom, ktorý môžeme rozdeliť na 3 časti. Prvú časť tvorí takzvaná jedno-znaková kategória zdravotníckeho pracovníka, inak to označujeme aj návestie. Ide o veľké písmeno, napríklad lekár má veľké písmeno A, zubný lekár má veľké písmeno B, farmaceut má veľké písmeno C, sestra má veľké písmeno D, pôrodná asistentka má veľké písmeno E. Druhú časť tvorí 5 znakový jedinečný číselný identifikátor zdravotníckeho pracovníka. Jedinečný znamená, že tento číselný identifikátor neobsahuje žiadny iný číselný kód, či už zdravotníckeho pracovníka alebo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Tretiu časť tvorí trojznakový číselný subkód odbornosti zdravotníckeho pracovníka, ktorý je naviazaný na vzdelanie, špecializáciu alebo certifikát zdravotníckeho pracovníka. Uvediem príklad, napríklad subkód 001 má vnútorné lekárstvo, subkód 007 má pediatria, subkód 015 má oftamológia.

00:08:39 Monika Beťková

A v prípade poskytovateľa zdravotnej starostlivosti?

00:08:42 Drahomír Kollár

Číselný kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti je trocha komplikovanejší a na rozdiel od číselného kódu zdravotníckeho pracovníka je vyjadrený až 12 znakovým alfanumerickým reťazcom a tento môžeme rozdeliť na 5 častí. Prvú časť tvorí jedno znaková kategória poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Opäť ide o veľké písmeno, napríklad právnická osoba poskytujúca zdravotnú starostlivosť na základe povolenia na veľké písmeno P, fyzická osoba poskytujúca zdravotnú starostlivosť na základe povolenia má veľké písmeno O, fyzická osoba poskytujúca zdravotnú starostlivosť na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe má veľké písmeno R. Nasleduje 5 znakový, opäť jedinečný číselný identifikátor poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ďalej trojznaková číselná odborná činnosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Tu je kódovanie v podstate rovnaké ako u zdravotníckeho pracovníka, teda napríklad subkód 001 má vnútorné lekárstvo, subkód 007 má pediatria, subkód 013 má úrazová chirurgia a tak ďalej. Nasleduje číselný jednoznakový typ odbornej činnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Napríklad oddelenie v ústavnom zdravotníckom zariadení má číslo 1. Ambulancia má číslo 2, zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, napríklad rádiológia na číslo 5 a stacionárna číslo 6. A na konci je to vlastne dvojznakové poradové číslo, teda poradové číslo ambulancie, oddelenia alebo stacionára. Napríklad keď má poskytovateľ zdravotnej starostlivosti jednu ambulanciu bude 01, ak má dve ambulancie bude 02. Tu treba zdôrazniť, že v zmysle platnej právnej úpravy je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti povinný do 90 dní od právoplatnosti povolenia licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe alebo živnostenského oprávnenia

požiadať úrad pre dohľad o pridelenie číselného kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

00:10:37 Monika Beťková

Zostáva nám teda ešte kategória zariadenia sociálnej pomoci.

00:10:41 Drahomír Kollár

Rovnako ako u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti aj zariadenie sociálnej pomoci, ktoré poskytuje vždy ošetrovateľskú starostlivosť, je povinné požiadať o pridelenie číselného kódu zariadenia sociálnej pomoci, poskytujúce ošetrovateľskú starostlivosť a to do 8 dní od zápisu do registra sociálnych služieb, ktorý vedie vyšší územný celok. Teda ide o poskytovateľa sociálnej služby Pravidlá pridelovania číselných kódov zariadením sociálnej pomoci sú skoro identické, s pravidlami pridelovania číselných kódov, poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, len s tým malým rozdielom, že pri zariadeniach sociálnej pomoci jednoznaková kategória, vždy veľké písmeno U. Ďalším rozdielom je, že zariadenie sociálnych služieb má vždy jednoznakovú číselnú odbornosť 993, čo je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré majú vždy trojznakovú číselnú odbornosť 994, čo je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

00:11:43 Jingel

Počúvate podcast Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Vaše zdravie pod dohľadom.

00:11:50 Monika Beťková

Keď úrad podľa zákona pozastavuje alebo ukončuje platnosť číselného kódu, čo to znamená v praxi pre konkrétneho zdravotníckeho pracovníka alebo trebárs nemocnicu?

00:12:20 Drahomír Kollár

Tu treba uviesť, že každému zdravotníckemu pracovníkovi, každému poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti a každému zariadeniu sociálnej pomoci, ktorým úrad pridelil číselné kódy, môže úrad týmto číselným kódom zároveň aj pozastaviť platnosť, alebo ukončiť platnosť a to z nasledovných dôvodov. Úrad pozastaví platnosť číselného kódu zdravotníckeho pracovníka, ak o to požiadal sám zdravotnícky pracovník napríklad z dôvodu, že prerušil výkon zdravotníckeho povolania a dajme tomu odišiel niekde do zahraničia. Ďalej, ak bol zdravotníckemu pracovníkovi zakázaný výkon zdravotníckeho povolania najviac na čas zákazu výkonu zdravotníckeho povolania, alebo ak

zdravotnícky pracovník prestal spĺňať podmienky na používanie číselného kódu zdravotníckeho pracovníka, napríklad z dôvodu dočasného pozastavenia registrácie v príslušnej stavovskej organizácii, čiže v komore. Úrad ukončí platnosť číselného kódu zdravotníckeho pracovníka, ak o to požiadal sám zdravotnícky pracovník napríklad z dôvodu, že ukončil výkon zdravotníckeho povolania, najčastejšie je to odchod do starobného dôchodku. Ďalej ak zdravotnícky pracovník prestal spĺňať podmienky na výkon zdravotníckeho povolania, napríklad na základe právoplatného rozhodnutia súdu bol zdravotnícky pracovník zbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Ďalej ak mal Úradom pre dohľad nesprávne pridelený číselný kód, ďalej právoplatným rozhodnutím súdu bol zdravotníckemu pracovníkovi uložený zákaz výkonu zdravotníckeho povolania, alebo ak zdravotnícky pracovník zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Úrad pozastaví platnosť číselného kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti ak má poskytovateľ zdravotnej starostlivosti dočasne pozastavené povolenie, prevádzkovanie živnosti alebo licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, alebo ak prestal spĺňať podmienky na pridelenie číselného kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. A nakoniec úrad ukončí platnosť číselného kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ak má poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zrušené povolenie, zrušené živnostenské oprávnenie alebo zrušenú licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, alebo ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zanikol, zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho, ale tu sa to týka len fyzickej osoby, podnikateľa, respektíve samostatne zárobkovo činnnej osoby.

00:14:16 Monika Beťková

Akým spôsobom teda úrad získava informácie, na základe ktorých kódy vydáva alebo teda odoberá?

00:14:23 Drahomír Kollár

Úrad pre dohľad získava informácie predovšetkým z príslušných povoľovacích orgánov. Ako bolo povedané, teda samosprávnych krajov, Ministerstva zdravotníctva a komôr stavovských organizácií.

00:14:34 Monika Beťková

A čo napríklad v situáciách, keď súd právoplatne rozhodne o tom, že zdravotnícky pracovník bol zbavený spôsobilosti na právne úkony, dajme tomu, že v celom rozsahu. Čo potom? Ako sa to úrad môže dozvedieť?

00:14:45 Drahomír Kollár

Tu je legislatívny problém, pretože súdy nie sú povinné informovať Úrad pre dohľad o tejto skutočnosti. Úrad pre dohľad sa to dozvedá, povedzme náhodou. Môžem uviesť

príklad, prednedávnom mi telefonoval jeden pracovník mestskej časti v Bratislave, ktorý mi oznámil, že mestská časť podala na príslušný súd žiadosť na zbavenie svojprávnosti jedného zdravotníckeho pracovníka a súd vydal príslušné uznesenie a na základe tohto uznesenia bola pani doktorka zbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Napriek tomu si predpisovala lieky. Z príslušnej mestskej časti nám bolo zaslané toto uznesenie a následne na základe tohto uznesenia sme pozastavili číselný kód pani doktorke.

00:15:36 Monika Beťková

Nemali by sa teda takéto situácie ukotviť alebo precizovať v legislatíve alebo v nejakom vykonávacom predpise?

00:15:43 Drahomír Kollár

Súhlasím, všetky tieto povinnosti povoľovacích orgánov a povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a povinnosti iných inštitúcií, dajme tomu tých súdov, by mali byť určite legislatívne upravené, minimálne v nejakom vykonávacom predpise.

00:16:00 Monika Beťková

Môže sa pán Kollár stať situácia, keď ste teraz hovorili o tom, že už teda pani doktorka si nemala predpisovať lieky. Napriek tomu jej stále trval kód zdravotníckeho pracovníka. Stávajú sa situácie, že napríklad možno celé ambulancie alebo poskytovatelia fungujú bez kódu nejaké dlhšie obdobie, možno roky?

00:16:19 Drahomír Kollár

Áno, mám osobnú skúsenosť. Jeden poskytovateľ zdravotnej starostlivosti z banskobystričského kraja, ktorému bolo ešte v roku 2004 vydané právoplatné povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. A myslím, že minulý mesiac požiadal o pridelenie číselného kódu, čiže zistili sme, že 20 rokov ceste a fungoval bez prideleného číselného kódu, takže je to možné.

00:16:45 Monika Beťková

Vrátim sa teda ešte k pani doktorke, ktorá si predpisovala teda lieky pre vlastnú spotrebu. Rozumiem tomu správne, že tým, že jej úrad následne odobral ten kód zdravotníckeho pracovníka, už nemala možnosť si predpisovať lieky a vyberať si ich lekárni?

00:17:01 Drahomír Kollár

Áno, presne tak. Dňom ukončenia platnosti alebo dňom pozastavenia platnosti číselného kódu zdravotníckeho pracovníka nie je možné, aby zdravotnícky pracovník

predpísal sebe alebo sebe blízkym osobám nejaké lieky, zdravotnícke pomôcky alebo nejaké dietetické potraviny.

00:17:17 Monika Beťková

Spomenuli ste zdravotnícke zariadenie, ktoré fungovalo bez kódu 20 rokov. Malo to nejaký dopad na tú poskytovanú zdravotnú starostlivosť, prípadne aké následky má takáto situácia? Bizarná by som povedala.

00:17:32 Drahomír Kollár

Dopady na poskytovanie zdravotnej starostlivosti to v podstate nemalo žiadne, pretože príslušné zdravotnícke alebo príslušný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti splnil zákonné podmienky a mal vydané právoplatné povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Tu ide skôr o to, že nemohol dajme tomu vykazovať zdravotnej poisťovni nejaké zdravotné výkony za poskytnutú zdravotnú starostlivosť alebo zasielať nejaké štatistiky príslušným orgánom. Ale tu chcem povedať, že každý poskytovateľ zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na zmluvný vzťah so zdravotnou poisťovňou musí mať pridelený číselný kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

00:18:11 Jingel

Počúvate podcast Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Vaše zdravie pod dohľadom.

00:18:18 Monika Beťková

Podľa štatistiky, ktorú mám práve pred sebou a týka sa zdravotníckych pracovníkov, úrad pridelil 846 kódov, pozastavil 12 a ukončil platnosť až 525. Môžete nám okomentovať, aké skutočnosti sú za tým a za aké obdobie je táto štatistika?

00:18:41 Drahomír Kollár

Uvidená štatistika, ktorú spomínate sa týka tohto roku, teda roku 2025, konkrétne obdobia od 1.1.2025 do 31.3.2025. Za 3 mesiace je to pomerne dosť, ale tu si treba uvedomiť, že napríklad absolventovi lekárskej fakulty v študijnom odbore všeobecné lekárstvo prideluje úrad hneď dva číselné kódy zdravotníckeho pracovníka, vysvetlím. Jeden číselník so subkódom odbornosti 801, čo je vlastne všeobecné lekárstvo študijný odbor, teda odbor ktorý skončil, ktorý zdravotnícky pracovník používa až do získania prvej špecializácie a po získaní prvej špecializácie sa číselnému kódu so subkódom odbornosti 801 ukončí platnosť a zdravotníckemu pracovníkovi sa pridelí nový číselný kód a to už na príslušnú špecializáciu. A druhým číselným kódom, ktorý sa prideluje absolventovi lekárskej fakulty je číselný kód so subkódom odbornosti 099 a to je vlastne lekár alebo zubný lekár predpisujúci lieky pre seba a osoby boli.

Rovnako je to v prípade zubných lekárov, absolventov, ktorým úrad prideliť tiež dva číselné kódy. Jeden so subkódom odbornosti 802, čiže zubné lekárstvo, teda je to študijný odbor, ktorý ukončili a druhý je to rovnako ako u všeobecných lekárov absolventov je to 099, teda lekár alebo zubný lekár, predpisujúci lieky pre seba a osoby blízke. Tu by bolo dobré podotknúť, že číselný kód so subkódom odbornosti 099 teda lekár alebo zubný lekár predpisujúci lieky pre seba a osoby blízke môže lekár alebo zubný lekár používať iba v prípade, ak má uzatvorenú zmluvu s príslušnou zdravotnou poisťovňou na predpisovanie liekov pre seba a osoby blízke. Okrem získania prvej špecializácie ukončí úrad platnosť číselných kódov zdravotníckym pracovníkom aj z dôvodu, že mali nesprávny pridelený číselný kód napríklad s nesprávnym kódom odbornosti. Ďalej z dôvodu, že zdravotnícky pracovník prestal vykonávať zdravotnícke povolanie na území Slovenskej republiky a bola mu zároveň zrušená registrácia v príslušnej komore, alebo z dôvodu úmrtia zdravotníckeho pracovníka.

00:20:50 Monika Beťková

Tiež vás požiadam o komentár k štatistike, ktorá sa týka poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, čiže právnických osôb. Úrad prideliť ak to dobre čítam, v minulom roku 512 kódov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pozastavil platnosť 273 a ukončil platnosť 693 kódov. Dá sa povedať, že táto štatistika odráža dynamické zmeny v sektore?

00:21:19 Drahomír Kollár

Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti nemusí byť len právnická osoba, ale aj fyzická osoba, teda samostatne zárobkovo činná osoba alebo podnikateľ. Pokiaľ ideme podľa živnostenského zákona. Uvedená štatistika sa rovnako týka obdobia od 1.1.2025 do 31.3.2025. Treba však poznamenať, že číselný kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nie je viazaný na IČO, teda identifikačné číslo organizácie. Inak povedané jedno IČO neznamena jeden číselný kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Číselné kódy poskytovateľov zdravotnej starostlivosti sú naviazané na odborné útvary. To znamená, že ak jeden poskytovateľ zdravotnej starostlivosti má vydané povolenie na prevádzkovanie štyroch odborných útvarov, napríklad vymyslím si štyroch ambulancií, tak úrad prideliť 4 číselné kódy poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Zjednodušene povedané, ak má nemocnica, čo je ústavné zdravotnícke zariadenie, napríklad 20 ambulancií a 20 oddelení, tak úrad prideliť 40 číselných kódov. Rovnako keď príslušný povoľovací orgán zruší povolenie poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý prevádzkoval 4 ambulancie, tak úrad ukončí platnosť všetkým 4 číselným kódom.

00:22:35 Jingel

Počúvate podcast Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Vaše zdravie pod dohľadom.

00:22:41 Monika Beťková

S kódmi bezprostredne súvisia aj registre. Podľa zákona úrad vedie register poskytovateľov zdravotnej starostlivosti register zdravotníckych pracovníkov a register zariadení sociálnej pomoci. Položím obdobnú otázku ako na začiatku. Aký praktický význam majú tieto registre a k čomu sú nám dobré?

00:23:04 Drahomír Kollár

Úrad v zmysle platnej právnej úpravy vedie niekoľko registrov. Môžem uviesť centrálny register poistencov, register zdravotných poisťovní, register platiteľov poistného, register osôb, ktoré odmietli za života pitvu a podobne. Konkrétne oddelenie správy kódov však spravuje len tri registre a to register zdravotníckych pracovníkov, register poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a register zariadení sociálnej pomoci. Môžeme povedať, že registre slúžia na uchovávanie údajov o zdravotníckych pracovníkoch a poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti a zariadeniach sociálnej pomoci. Všetky 3 registre obsahujú náležitosti vyplývajúce z právnych predpisov, napríklad register zdravotníckych pracovníkov obsahuje informácie o zdravotníckych pracovníkoch, konkrétne meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresu trvalého bydliska, číselný kód, teda dátum jeho pridelenia, prípadný dátum jeho pozastavenia alebo dátum ukončenia platnosti. Register poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a rovnako aj register zariadení sociálnej pomoci obsahujú informácie o právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Konkrétne napríklad obchodné meno, sídlo, IČO, číselný kód, dátum jeho pridelenia, prípadný dátum jeho pozastavenia a dátum ukončenia platnosti.

00:24:22 Monika Beťková

Aká je história kódov a registrov? Ako tento systém vlastne vznikol.

00:24:27 Drahomír Kollár

Ja som sa dopátral, že pred vznikom úradu pridelať číselné kódy jedna zdravotná poisťovňa. Konkrétne to bola Všeobecná zdravotná poisťovňa. Vznikom úradu v roku 2005 však prešla celá agenda číselných kódov na Úrad pre dohľad.

00:24:41 Monika Beťková

Z toho čo hovoríte vyplýva, že kódovanie aj registre prešli viacerými zmenami. V akom stave našlo túto agendu vaše oddelenie?

00:24:52 Drahomír Kollár

Oddelenie správy kódov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zdravotníckych pracovníkov vzniklo 1.1.2025, čiže je to celkom mladé oddelenie. To znamená, že celá agenda číselných kódov prešla z jednotlivých pobočiek Úradu pre dohľad pod jeden nový organizačný útvar, ktorý patrí priamo pod ústredie. Ja osobne to hodnotím ako pozitívny krok, jednak z toho hľadiska, že agenda číselných kódov je riadená centrálnie jedným útvarom a jednak aj z hľadiska plánovanej centralizácie číselných kódov. Keďže agenda číselných kódov nebolo vyše 20 rokov riadená centrálnie tak tomu zodpovedá aj stav jednotlivých registrov spadajúcich pod nové oddelenie. Môžem povedať, že bude potrebné ešte veľa práce.

00:25:37 Monika Beťková

Takže podme konkrétne, čo všetko bolo nutné v kódoch a teda aj v registroch opraviť?

00:25:42 Drahomír Kollár

Môžeme začať registrom zdravotníckych pracovníkov, kde v súčasnosti ukončujeme platnosť číselných kódov zdravotníckych pracovníkov, ktoré zdravotnícki pracovníci nepotrebujú k výkonu svojho zdravotníckeho povolania. To znamená, že máme tam nejaké nadbytočné kódy. Ako príklad možno uviesť číselné kódy, ktoré boli pridelené zdravotníckym pracovníkom po ukončení špecializačného štúdia v špecializačnom odbore Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve Master of Public Health, taktiež ukončujeme platnosť číselných kódov zdravotníckym pracovníkom, konkrétne sestram, ktorým boli pridelené 2 číselné kódy na 2 rôzne študijné odbory v rovnakom zdravotníckom povolaní. Uvediem príklad, napríklad sestra ukončila stredoškolské vzdelanie v študijnom odbore všeobecná sestra a neskôr ukončila aj vysokoškolské štúdium v odbore ošetrovateľstvo, keďže obidva študijné odbory aj to stredoškolské aj to vysokoškolské sú viazané na jedno a to isté zdravotnícke povolanie, teda sestra, tak sestram ponechávame v platnosti len jeden číselný kód a to ten, ktorý je viazaný na vyššie odborné vzdelanie. V tomto prípade je to ošetrovateľ. V registri poskytovateľov zdravotnej starostlivosti opravujeme predovšetkým nesprávne uvedené identifikátory zdravotníckych zariadení takzvané IdZZ, ktoré pridávajú príslušné povoľovacie orgány a ktoré sú naviazané na číselné kódy, alebo ukončujeme platnosť číselných kódov, ktorým bola v minulosti nesprávne pridelená jednoznaková kategória, takzvané návěstie v číselnom kóde poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. To je to P, O alebo R. V súčasnosti sme opravili cca 500 takýchto číselných kódov a na opravu čaká ešte povedzme 1400. V registri poskytovateľov zdravotnej starostlivosti sme ďalej opravili cca 1500 nesprávne uvedených položiek s názvom druh zdravotníckeho zariadenia. Tu sa to týkalo predovšetkým očnej optiky a zubnej techniky.

00:27:32 Monika Beťková

Hovoríte, že pri 1500 číselných kódoch poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bola v registri poskytovateľov zdravotnej starostlivosti opravená a doplnená položka druh zdravotníckeho zariadenia. Aké sú dôvody, že tento podstatný údaj v registri chýbal?

00:27:49 Drahomír Kollár

Ako dôvod možno by som uviedol nejednotnosť úradu, nakoľko ako už bolo povedané, agendu číselných kódov zabezpečovali jednotlivé pobočky úradu. V súčasnosti táto agenda je zabezpečená jedným novým centrálnym útvarom, čo tiež, ako bolo povedané, hodnotím pozitívne.

00:28:06 Monika Beťková

Dá sa teda povedať, že kódy a príslušné registre sú už teraz v poriadku, všetko je opravené a všetko je také ako má byť a funguje?

00:28:15 Drahomír Kollár

Určite nie. Celý proces opravy číselných kódov je naplánovaný približne na 3 až 4 roky a je tam ešte dosť roboty.

00:28:22 Monika Beťková

Napriek tomu sa zdá, že systém je už nastavený dobre. Prichádza už aj každodenná rutina? Čo čaká vaše oddelenie v budúcnosti? Sú pred Vami nejaké nové výzvy?

00:28:32 Drahomír Kollár

Úrad pre dohľad intenzívne pracuje na projekte s názvom Manažment údajov, ktorého cieľom je prechod z offline režimu spracovania údajov na online spracovanie, čím by sa mala zabezpečiť dostupnosť údajov vo verejnej správe a zvýšiť ich využívania kvalita. Predmetný projekt sa týka okrem registra poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a registra zdravotníckych pracovníkov aj centrálného registra poistencov a registra úmrtí a mal by prispieť k centralizácii číselných kódov zdravotníckych pracovníkov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zariadení sociálnej pomoci.

00:29:11 Monika Beťková

Posledná otázka, ktorá mi napadá na záver nášho rozhovoru sa týka využitia kódu v praxi. Kto všetko a načo ich využíva? Vy ste na začiatku nášho podcastu síce spomenuli pečiatky lekárov na výmenných lístkoch alebo recepty na lieky, ktoré sú už však nahradzované elektronickými, ale skúsme to zhrnúť konkrétnejšie.

00:29:33 Drahomír Kollár

Číselný kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a rovnako aj číselný kód zdravotníckeho pracovníka sú vlastne základné prvky, pomocou ktorých sa

zabezpečuje kompatibilita informačných systémov spolupracujúcich inštitúcií, ako napríklad zdravotných poisťovní, povoľovacích orgánov, Úradu pre dohľad a Národného centra zdravotníckych informácií tak, aby zabezpečoval rýchle a spoľahlivé zisťovanie informácií súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a výkonom verejného zdravotného poistenia. Napríklad poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, či už všeobecnej, špecializovanej alebo ústavnej prostredníctvom číselných kódov, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a číselných kódov zdravotníckeho pracovníka, spracováva a vykazuje príslušnej zdravotnej poisťovni ním poskytnuté výkony zdravotnej starostlivosti. Ak to zhrnieme, tak číselné kódy slúžia na finančné zúčtovanie vykázaných zdravotných výkonov podľa foriem zdravotnej starostlivosti zdravotným poisťovňam prostredníctvom elektronických dávok. Ale netýka sa to len výkonov, ale aj vykazovanie receptov za lieky, zdravotnícke pomôcky, dietetické potraviny, ktoré predpisuje zdravotnícky pracovník. Vykazovanie sa tiež realizuje prostredníctvom elektronických systémov. Číselné kódy slúžia aj na identifikáciu zdravotníckeho pracovníka alebo poskytovateľa, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť a vystavuje záznam o vyšetrení, alebo predpisuje recepty. Musíme zdôrazniť, že všetci poskytovatelia musia mať pridelené číselné kódy, či majú alebo nemajú zmluvný vzťah so zdravotnými poisťovňami, nakoľko u mnohých prevláda názor, že ak nie je zmluvným partnerom zdravotnej poisťovne, tak číselný kód nemusí mať pridelený.

00:31:21 Monika Beťková

Takže máme jeden praktický aspekt využitia kódov pri úhradách medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ale zrejme majú dopad aj na štatistické hlásenia a zisťovania.

00:31:35 Drahomír Kollár

Určite áno. Tu môžeme povedať, že v podstate poskytovatelia zdravotnej starostlivosti sú povinní hlásiť niektoré údaje, napríklad Národnému centru zdravotníckych informácií, napríklad poskytovatelia všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, či už pre deti a dorast alebo ambulanciu všeobecného lekára pre dospelých sú povinní hlásiť napríklad akútne respiračné ochorenie v danom mesiaci alebo niektoré dermatovenerologické ambulancie hlásia výskyt pohlavných chorôb alebo môžem spomenúť infektologické pracoviská, výskyt infekčných chorôb, napríklad akútna vírusová hepatitída typu A.

00:32:15 Monika Beťková

Slovami Drahomíra Kollára, vedúceho oddelenia správy kódov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou sa končí dnešný podcast. Od mikrofónu moderátorky sa s Vami lúči Monika Beťková. Ďakujeme pán Kollár, že ste prišli.

00:32:28 Drahomír Kollár

Ďakujem pekne za pozvanie.

00:32:29 Monika Beťková

Zostaňte s nami. Dovoľte.

00:32:34 Jingle

Viac sa o práci Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dozviete na našom webe udz-sk.sk.